

GODINA KATEDRALE (13)

Parčice naša, Utješiteljico naša

Veliko vijeće Dubrovačke republike još je 5. svibnja 1378. odredilo da je Uznesenje svete Marije zapovjeđeni blagdan koji se slavi u Dubrovačkoj Republici

Pobožnost u čast Gospe od porata koju je 1883. godine ustanovio zadnji dubrovački biskup Dubrovčanin Mato Vodopić održavala se svake srijede i subote popodne. Kanonici bi nakon molitve časoslova svi zajedno pošli pred oltar Gospe od porata i ondje molili, hrvatski: „Oče naš, koji jesi na nebesima! Svetilo se ime Tvoje. Priđi kraljestvo Tvoje. Budi volja Tvoja kako na nebu, tako i na zemlji. Kruh naš svakdanji daj nam danas. I otpusti nama duge naše kako i mi otpustujemo dužnikom našijem. I ne uvedi nas u napast. Nu oslobodi nas oda zla. Amen. Zdrava, Marijo! Milosti puna, Gospodin s Tobom. Blagoslovljena Ti među ženama. I blagoslovljen plod utrobe Tvoje, Jezus. Sveta Marijo, Majko Božja! Moli za nas grešnike sada i na času smrti naše. Amen. Slava Ocu, i Sinu, i Duhu Svetomu. Kako bijaše u početak, tako sada i vazda i po sve vijekje vijeka. Amen.“

Izmolili bi zatim Lauretanske litanije, a onda: „Zdrava, Kraljice, majko milosrđa, živote, sladosti i ufanje naše, zdravo! K Tebi vapimo izagnani sinovi Eve; k Tebi uzdišemo, cvileći i plačući u ovoj dolini suza. Nu, dakle, Parčice naša, one Tvoje milostive oči k nama obrati, i Jezusa blagoslovljenoga, plod utrobe Tvoje, nama nakon ovoga izagnanja, ukaži. O milostiva, o blaga, o slatka Djevice Marijo. Moli za nas sveta Bogorodico da se dostojni učinimo obećanjâ Isukrstovijeh. Dopusti, molimo Te, Gospodine Bože, slugama Tvojijem neprestano zdravlje duđe i tijela utjivati, i po isprosenju blažene Marije vazda djevice, od sadašnje nevolje oslobodi ter vječno veselje udijeli po Isukrstu, Gospodinu našem.“ Na kraju bi još molili: „Pod Tvoju obranu utječemo se, sveta Bogorodico! Naše molbe ne potlači u potrebama našijem, nu od svih pogibelja oslobodi nas sveđer, Djevice slavna i blagoslovljena. Gospođo naša, Posrednico naša, Parčice naša, Utješiteljico naša! Sa svojijem nas Sinom pomiri, svojemu nas Sinu preporuč, svojemu nas Sinu izruči!“ Kroz te drevne obrasce pobožnosti, koji i danas odzvanjaju katoličkim usnama i crkvama, proučavatelji dubrovačkoga govora i zaljubljenici u njega mogu pratiti raz-

voj jezika zadnjih stoljeća, a mnogi će obnoviti spomen na none i pranone koje su ih učile moliti baš tako.

Slika Gospe od porata otpremljena je

blagdan Gospe od zdrav-
lja 21. studenoga 2012.

Veliko vijeće Dubrovačke
republike još je 5. svibnja

1378. odredilo da je

Uznesenje svete
Marije zapovjeđeni blagdan koji se
slavi u Dubrovačkoj Republici. Osim
Velike Gospe, od Marijinih svetkovi-
na državni su blagdani Dubrovačke
Republike bili: *Očišćenje svete Mar-
ije* (2. veljače), *Navještenje Djevice*
(25. ožujka) i *Rođenje Djevice Mar-
ije* (8. rujna), sve prema zakonskoj
odredbi iz 1378., a prema odluci
Velikoga vijeća od 5. prosinca 1413.
i *Začecje slavne Djevice Marije* (8.
prosinca). Tim su blagdanima do
XVII. stoljeća dodani: *Pohod blažene
Djevice Marije* (2. srpnja), *Gospa
snježna* (5. kolovoza) i *Gospa od
zdravlja* (21. studenoga).

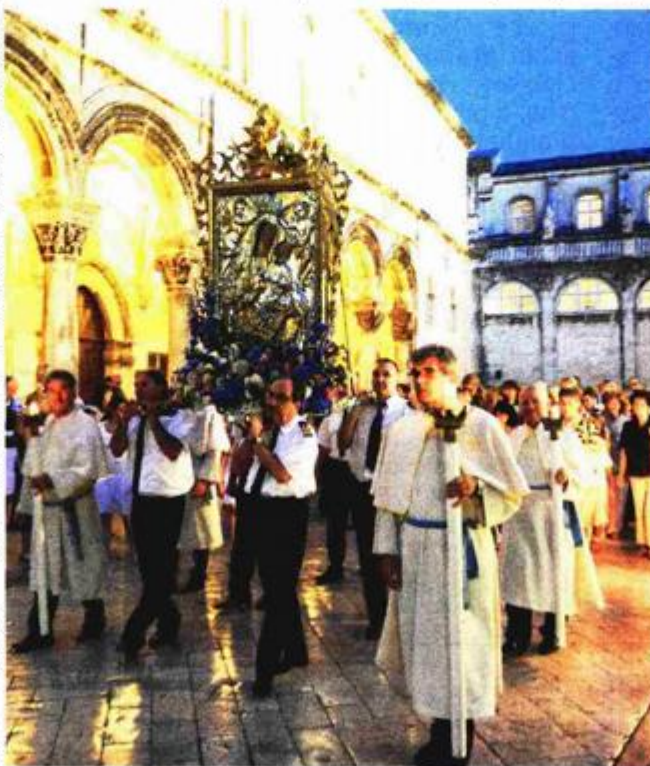
Glavna godišnja svetkovina u čast
Gospe od porata jest Uznesenje
Marijino. Prethodi joj trodnevica
koje je nekada počinjalo 11. kolovo-
za i trajalo do 14. kolovoza. Voditelj
trodnevlja biran je među najboljim
propovjednicima u biskupiji ali i iz-
van biskupije. Sve do šezdesetih go-
dina XX. stoljeća tijekom trodnevnice
bila je svakog jutra u 5 i pol sati sv.

Misa na oltaru Gospe od porata. Uoči svet-
kovine 14. kolovoza u 5 sati popodne bila
je svečana Večernja a u 7 sati krunica i
Litanije, Na samu svetkovinu prva sveta
Misa bila je u 4 i pol sata ujutro, u 5 sati
župna sveta Misa a u 10 sati pontifikalna
sveta Misa. Popodne u 5 i pol sati sveča-
na večernja, zatim procesija u kojoj su
klerici franjevaca i dominikanaca nosili ču-
dotvornu sliku Gospe od porata. Po pov-
ratku se izlagalo Presveto, pjevalo se *Usta
moja*, litanije i *Divnoj dakle*, a potom bi bio
blagoslov. Trodnevije uoči Velike Gospe
očuvano je do danas i obogaćeno je
glazbenim sadržajima a počinje 12. kolo-
voza uvečer u 19 sati. U zadnje vrijeme
slika Gospe od porata ostaje izložena na
čaušćenje pred oltarom Gospe od porata
sve do blagdana male Gospe kada se sli-
ka ponovo stavlja ponovo u svoj okvir na
oltaru.

Svetkovina Velike Gospe u Katedrali
glavno je mjesto hodočašćenja za sve
Marijine štovatelje, ne samo za vjernike
koji stanuju unutar gradskih zidina nego i
za cijeli grad uključujući Gruž, Lapad i
Mokošicu. Od 6 sati ujutro svaki puni sat
dopodne je sveta Misa i Katedrala je dup-
kom puna, a na večernjoj Misi koju redovi-
to predvodi Biskup ispred Katedrale i na
procesiji s likom Gospe od porata sudje-
luje veliko mnoštvo vjernika, domaćih i
stranaca. **(Nastavlja se)**

Priradio:
don Stanko Lasić

Procesija Gospe od porata na Veliku Gospu 2012.
Snimio Ivo Marlais.

2003. godine u Hrvatski restauratorski
zavod u Batakovinu radi restauracije i de-
taljnih istražnih radova. S obnove je vraće-
na nakon punih devet godina, 2012. Ob-
novu je vodila gospođa Barbara Knežević-
Kuzman. Izvorna slika, napravljena za crkvu
Sigurate bila je visoka dva dubrovačka
lakta (102,5 cm), a široka jedan lakat (505-
512 mm) (dok je prvotni lik Gospe od po-
rata bio nešto širi: visok 107 cm, a širok
80 cm, kako pokazuju srebrni reljef, utor
u oltaru i drveni okvir za nošenje slike u
procesiji). Ispod sada vidljivoga slikanog
sloja nalazi se još jedna starija kvalitetnija
slika. Rentgenskim pregledom utvrđeno
je postojanje donjeg sloja za koji se pret-
postavlja da je naslikan u XIV. stoljeću, dok
je sada vidljiva slika napravljena u XV. stol-
jeću. Do 1706. čašćena je kao lik Gospe
od Sigurate, a od tada do danas kao
Gospe od porata. Sliku je nakon obnove
blagoslovio biskup Mate Uzinić na